

Естонська система податку на прибуток

Стаття підготовлена нашими естонськими колегами з [SORAINEN](#)

Автор: Allar Jõks

Система оподаткування прибутку, запроваджена в Естонії, не має аналогів. Зокрема, податку на прибуток в загальному розумінні там немає, а прибутки оподатковуються в момент їхнього розподілення. Так, податок на прибуток має сплачуватися лише на розподілені прибутки, додаткове благо, витрати та платежі, які не відносяться до господарської діяльності компанії, подарунки, благодійні внески та представницькі витрати. Окрім цього, зменшення статутного капіталу, викуп акцій чи часток та виплати при ліквідації підприємств оподатковуються в частині, яка стосується внесків до статутного капіталу в грошовій чи матеріальній формі.

Податковий та митний департамент підготував ґрунтовний та стислий огляд системи оподаткування прибутку в Естонії. Можливі два способи розподілу прибутку – прихований та відкритий. Відкритий спосіб включає дивіденди та інші способи розподілу прибутків (окрім випуску пільгових акцій, які оподатковуються лише для фізичних осіб резидентів під час відчуження активів, отриманих в результаті випуску пільгових акцій). Платежі, отримані в результаті ліквідації, зменшення статутного капіталу та викупу/погашення або повернення частки учаснику в загальному випадку підлягають оподаткуванню податком на прибуток особою (Естонською компанією), що здійснює виплату, в момент розподілу. Прихований варіант розподілу прибутку передбачає здійснення виплат додаткових пільг (благ), надання подарунків, благодійних внесків, а також витрат та платежів, які не пов'язані з діяльністю компанії.

Всі ці розподілення прибутку оподатковуються за ставкою 21/79 (трохи більше ніж 26,6 %). Така ставка оподаткування не повинна вводити в оману. Адже це та ж сама ставка 21 % відповідно до правил оподаткування оплати праці. Різниця лише в тому, що ставка 21% застосовується для заробітної плати до вирахування податків, а 21/79 – для чистої суми виплати. (Починаючи з 2015 року ставка становитиме 20 %).

Юридична особа-резидент та юридична особа-нерезидент, що діють через постійні представництва, зареєстровані в Естонії, при розподілі прибутку мають сплачувати 21/79 від суми розподілених прибутків. Для особи, що отримує дивіденди, такий дохід не підлягає оподаткуванню додатковий податок з такого доходу у вигляді дивідендів не утримується.

Податковий та митний департамент Естонії наводить кілька прикладів оподаткування дивідендів.

- Юридична особа-резидент виплачує 10 000 євро дивідендів фізичній особі. Податок в розмірі 2658,23 євро ($10\,000 \times 21/79$) має бути сплачений юридичною особою-резидентом.
- Юридична особа-резидент виплачує 10 000 євро дивідендів юридичній особі-нерезиденту, яка володіє менше ніж 10 % юридичної особи, що розподіляє прибуток. Податок в розмірі 2658,23 євро ($10\,000 \times 21/79$) має бути сплачений юридичною особою-резидентом.
- Юридична особа-резидент виплачує 10 000 євро дивідендів юридичній особі-резиденту, яка володіє менше ніж 10 % юридичної особи, що розподіляє прибуток. Податок в розмірі 2658, 23 євро ($10\,000 \times 21/79$) має бути сплачений. Коли особа, яка

отримує дивіденди, потім виплачує дивіденди далі іншим особам, тоді податок 21/79 знову має бути сплачений з суми, що виплачується.

- Юридична особа-резидент виплачує 10 000 євро дивідендів юридичній особі-резиденту, яка володіє більше ніж 10 % юридичної особи, що розподіляє прибуток. Податок в розмірі 2658,23 євро (10 000 x 21/79) має бути сплачений. Коли особа, яка отримує прибуток, виплачує дивіденди далі іншим особам, тоді податок 21/79 не сплачується з суми, що виплачується.

Для юридичних осіб-резидентів та юридичних осіб-нерезидентів, що діють через постійні представництва в Естонії, можливе звільнення від сплати податків. В деяких випадках податок на прибуток (21/79) не утримується з дивідендів або з платежів в результаті зменшення статутного капіталу, здійснення внесків в капітал або придбання акцій чи ліквідації юридичної особи. Такі пільги передбачені для ситуацій з володіння частками у статутному капіталі, що перевищує 10 % капіталу.

Так, податок на прибуток (21/79) не сплачується при виплаті дивідендів, якщо:

- компанія-резидент, що сплачує дивіденди, отримала ці кошти як дивіденди від компанії-резидента країни-члена Європейської економічної зони чи Швейцарської конфедерації і така компанія сплачує податок на прибуток (окрім компаній розташованих на територіях з низьким рівнем оподаткування) і якщо щонайменше 10% акцій чи прав голосу такої компанії належали компанії-резиденту під час отримання дивідендів;
- дивіденди виплачуються з прибутку віднесеного до компанії-резидента, що веде діяльність через постійне представництво, яке знаходиться в країні-члені Європейської економічної зони чи в Швейцарській конфедерації;
- компанія виплачує дивіденди за рахунок коштів, отриманих як дивіденди від компанії, що знаходиться в іншій державі та не вказана в перших пунктах (окрім компаній розташованих у території з низьким рівнем оподаткування) і на момент отримання дивідендів компанії належало щонайменше 10 % акцій чи прав голосу такої компанії та при цьому з таких дивідендів був утриманий податок чи прибуток, за рахунок якого здійснювалась виплата дивідендів, був оподаткований;
- дивіденди виплачується з прибутку, віднесеного до іноземного постійного представництва компанії-резидента, з якого сплачено податок на прибуток.

Компанія-резидент повинна сплачувати податок на прибуток з платежів за рахунок власного капіталу в сумах, що перевищують розмір внесків до статутного капіталу компанії в грошовій та негрошовій формі.

Такі платежі звільняються від оподаткування на таких самих підставах, що і дивіденди відповідно до переліку вище.

Коли компанія-резидент чи юридична особа-нерезидент, що діє через постійне представництво в Естонії, отримала платежі з-за кордону, то податок на прибуток, сплачений за кордоном, може бути вирахований з бази оподаткування прибутку, що розподіляється в Естонії. Податок на прибуток, сплачений в іноземній державі з доходу, за рахунок якого здійснена виплата, яка в Естонії не оподатковується, не вираховується з бази оподаткування.

На практиці спори щодо податку на прибуток в Естонії відбуваються досить часто. Переважно, це спори у зв'язку з виводом коштів з компанії з використанням неправильного опису операції. Податок на прибуток не сплачується, якщо здійснюється платіж, пов'язаний з господарською діяльністю компанії. Деякі компанії користуються цією

умовою, маскуючи платежі, які не пов'язані з діяльністю, під ті, що пов'язані, і таким чином не сплачують податок на прибуток. Ця схема досить поширена. Наприклад, інвестиції та позики, які ніколи не будуть повернені, чи коли компанії, які начебто продають продукцію одна одній, насправді нічого не продають, а гроші просто рухаються з однієї компанії в іншу. Це основні шляхи та ризики, які компанії використовують для того, щоб ухилитися від дотримання правил законодавства Естонії.

Ця модель дуже зручна для ведення діяльності, адже є способи, які дозволяють не сплачувати податок на прибуток. З іншого боку ця модель також сприяє просуванню бізнесу та пришвидшенню економічного росту, забезпечуючи додаткові кошти, що можуть використовуватися для інвестицій. Цим забезпечуються стимули для постійного інвестування прибутків для розширення та розвитку своєї діяльності в Естонії.